

Marcin Łowicki

Adresat:

Gmina: Drawsko (gmina wiejska)
powiat czarnkowsko-trzcianecki, woj. wielkopolskie

PETYCJA

w sprawie nagrywania i publikowania posiedzeń komisji rady

Nr sprawy w rejestrze wnioskodawcy P-63/PL/087

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ust. 1-3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, działając w interesie publicznym, wnoszę o podjęcie działań zmierzających do wprowadzenia stałego systemu nagrywania co najmniej dźwięku (audio) i publikowania jawnych posiedzeń komisji rady gminy. Rejestracja obrazu może być rozwiązaniem dodatkowym, ale nie jest warunkiem realizacji petycji. Petycja nie zmierza do ograniczenia prawa mieszkańców do osobistego udziału ani samodzielnego rejestrowania jawnych obrad. Jej celem jest stworzenie oficjalnego, równego i łatwo dostępnego źródła informacji o pracach komisji.

Wnoszę w szczególności o:

1. wprowadzenie stałego nagrywania co najmniej dźwięku (AUDIO) wszystkich jawnych posiedzeń stałych i doraźnych komisji rady oraz publikowanie nagrań w Internecie; obraz może być rozwiązaniem dodatkowym tam, gdzie gmina ma odpowiednie możliwości, a transmisja na żywo nie jest wymagana - minimalnym standardem wystarczającym do realizacji petycji jest pełne nagranie audio jawnej części posiedzenia i jego późniejsza publikacja;
2. zapewnienie łatwego dostępu do nagrań z poziomu Biuletynu Informacji Publicznej albo oficjalnej strony gminy, z czytelnym oznaczeniem daty, komisji i porządku posiedzenia oraz trwałym indeksem prowadzącym do archiwum;
3. publikowanie nagrania co do zasady nie później niż w ciągu 7 dni od posiedzenia, z możliwością wydłużenia tego terminu wyłącznie wtedy, gdy konieczna jest analiza materiału pod kątem informacji prawnie chronionych lub anonimizacji;
4. wykorzystanie w pierwszej kolejności posiadanego już sprzętu i infrastruktury, w tym najprostszego wariantu audio opartego na dyktafonie, mikrofonach lub urządzeniach używanych już do obsługi sesji rady, tak aby wdrożenie było proporcjonalne kosztowo i nie wymagało zakupu kamer, studia transmisyjnego ani rozbudowanego systemu, jeżeli nie jest to potrzebne;
5. przyjęcie jasnych zasad ochrony danych osobowych i innych informacji prawnie chronionych, m.in. poprzez właściwą organizację posiedzenia, kadrowanie, minimalizację danych oraz - gdy to niezbędne - anonimizację, wyciszenie lub wyłączenie z publikacji fragmentów, których ujawnienie byłoby niedopuszczalne;
6. jeżeli pełne wdrożenie dla wszystkich komisji nie jest możliwe od razu - uruchomienie krótkiego pilotażu obejmującego co najmniej dwie komisje, w pierwszej kolejności nawet wyłącznie w wariancie audio, a następnie przedstawienie radzie i mieszkańcom oceny kosztów, problemów organizacyjnych oraz harmonogramu rozszerzenia rozwiązania;
7. utrwalenie rozwiązania w statucie gminy lub innym właściwym akcie, jeżeli rada uzna zmianę regulacji za potrzebną, tak aby jawność komisji nie zależała wyłącznie od bieżącej decyzji organizacyjnej;
8. jeżeli część czynności technicznych lub organizacyjnych pozostaje w kompetencji wójta, burmistrza lub prezydenta miasta - rozpatrzenie petycji w części należącej do właściwości rady oraz przekazanie odpowiedniej części organowi wykonawczemu, zamiast pozostawienia całego postulatu bez merytorycznego rozpoznania.

PODKREŚLAM: PETYCJA NIE WYMAGA OBRAZU ANI TRANSMISJI NA ŻYWO. WYSTARCZAJĄCYM MINIMALNYM STANDARDEM MOŻE BYĆ PEŁNE NAGRANIE AUDIO I JEGO PÓŹNIEJSZA PUBLIKACJA.

UZASADNIENIE

1. Jawność posiedzeń komisji wynika z ustawy

Art. 11b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że działalność organów gminy jest jawna, a ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw. Ust. 2 tego przepisu wskazuje wprost prawo obywateli do wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji oraz do dostępu do dokumentów związanych z wykonywaniem zadań publicznych. Komisje nie są więc wewnętrzną, niedostępną częścią pracy rady - ich jawność jest elementem ustawowego standardu samorządu.

2. Brak ustawowego obowiązku nagrywania komisji nie oznacza zakazu

Ustawa nakłada obowiązek transmitowania i utrwalania obrad samej rady gminy, natomiast nie ustanawia analogicznego powszechnego obowiązku wobec komisji. Nie oznacza to zakazu przyjęcia przez gminę wyższego standardu jawności. Standard ten nie musi polegać na transmisji wideo: może rozpocząć się od prostego, pełnego nagrania audio i późniejszej publikacji. Art. 22 ustawy o samorządzie gminnym pozwala uregulować organizację wewnętrzną i tryb pracy organów w statucie. Sieć Obywatelska Watchdog Polska wskazuje, że obowiązujące prawo pozwala gminom wprowadzić nagrywanie i publikowanie komisji bez oczekiwania na zmianę ustawy krajowej.

3. Prawo obywatela do nagrywania komisji wzmacnia zasadność oficjalnego archiwum

Rzecznik Praw Obywatelskich w aktualnym stanowisku z 31 sierpnia 2026 r. ponownie wskazał, że prokonstytucyjna wykładnia prawa wstępu na komisje obejmuje możliwość samodzielnego nagrywania posiedzenia przez obserwatora.

Skoro obywatel może dokumentować jawne obrady na własnym urządzeniu, tym bardziej racjonalne jest stworzenie oficjalnego, kompletnego i jednakowo dostępnego dla wszystkich mieszkańców archiwum.

4. Nagranie audio ma samodzielną wartość informacyjną i może ułatwiać protokołowanie

Art. 18 i 19 ustawy o dostępie do informacji publicznej przewidują jawność posiedzeń oraz udostępnianie protokołów lub stenogramów, a także możliwość wykorzystywania materiałów rejestrujących obrady. Pełny zapis dźwięku pozwala wiernie odtworzyć wypowiedzi, pytania, argumenty i przebieg dyskusji. Otrzymane odpowiedzi pokazują dodatkowo, że nagrywanie może ułatwiać sporządzanie protokołów lub ograniczać zakres pracy potrzebnej do ich przygotowania.

5. Nagranie rzeczywiście poszerza dostęp mieszkańców

Formalna możliwość wejścia do sali posiedzeń nie zapewnia pełnej dostępności. Komisje często obradują w godzinach pracy mieszkańców, a osoby z obowiązkami zawodowymi, opiekuńczymi, ograniczoną mobilnością albo mieszkające poza siedzibą gminy nie mogą być obecne osobiście. Archiwalne nagranie pozwala odtworzyć argumenty, pytania i stanowiska, które w samym protokole bywają przedstawione jedynie skrótowo.

6. Przed oceną kosztów trzeba policzyć najprostszy wariant - samo AUDIO

Koszt rozwiązania powinien być oceniany od wariantu minimalnego, a nie od najbardziej rozbudowanego systemu transmisyjnego. Samo nagranie audio może wykorzystywać urządzenia już posiadane przez urząd albo prosty dyktafon i mikrofony. W narzędziowniku opublikowanym 4 maja 2026 r. Sieć Obywatelska Watchdog Polska podała przykład miasta liczącego około 300 tys. mieszkańców, w którym w 2025 r. koszt transmisji i nagrywania komisji przy wykorzystaniu sprzętu służącego już do transmisji sesji wynosił około 400 zł miesięcznie. Tym bardziej przed odrzuceniem postulatu z przyczyn finansowych należy osobno wycenić wariant AUDIO, bez kamer i bez obowiązkowego streamingu.

7. OTRZYMANE ODPOWIEDZI URZĘDÓW: to już działa - także od 2014 r.

Najważniejsze argumenty nie opierają się na przypuszczeniach, lecz na konkretnych odpowiedziach pięciu urzędów. Ciechocinek podał, że wszystkie komisje stałe i doraźne są nagrywane od 16 czerwca 2025 r., bez transmisji na żywo, a materiały publikuje się po posiedzeniu. Do dnia odpowiedzi opublikowano 28 posiedzeń w 2025 r. i 43 w 2026 r. Bieruń nagrywa komisje od stycznia 2014 r. i publikuje materiały po posiedzeniu w BIP; wskazano dyktafon i 27 mikrofonów, a 234,95 zł było wyłącznie kosztem dodatkowego zakupu dyktafonu. W 2024 r. nagrano 43 posiedzenia, w 2025 r. 36. Milanówek również stosuje nagrywanie od 2014 r.; w 2024 r. wskazano 42 nagrania, a w 2025 r. 39. Łędziny potwierdziły nagrywanie także posiedzeń wspólnych i wyjazdowych; w 2025 r. nagrano i opublikowano 53 posiedzenia. Kielce stosują model częściowy obejmujący 3 z 8 komisji.

8. Skoro inni nagrywają od 2014 r. - co stoi na przeszkodzie, aby zacząć choćby od AUDIO?

Bieruń i Milanówek stosują nagrywanie komisji od 2014 r. Oznacza to ponad dekadę praktycznego doświadczenia. Co faktycznie stoi na przeszkodzie, aby Państwa gmina uruchomiła co najmniej najprostszy wariant - pełne nagranie AUDIO i publikację po posiedzeniu? Jeżeli istnieje konkretna przeszkoda prawna, techniczna, finansowa lub organizacyjna, proszę o jej wskazanie i oszacowanie. Ogólne stwierdzenie, że rozwiązanie byłoby trudne lub kosztowne, nie powinno zastępować oceny prostego wariantu audio opartego na posiadanym sprzęcie.

9. AUDIO WYSTARCZY DO REALIZACJI PODSTAWOWEGO CELU - obraz i transmisja na żywo są dodatkiem

Z otrzymanych odpowiedzi wynika szczególnie ważny wniosek: jawność komisji nie musi zaczynać się od kamer i transmisji internetowej. Ciechocinek wprost wskazał dyktafon i mikrofony oraz brak transmisji na żywo, a Bieruń - dyktafon i mikrofony przy rozwiązaniu funkcjonującym od 2014 r. Najprostszy model może więc wyglądać następująco: nagranie AUDIO -> sprawdzenie materiału -> ewentualne wyciszenie lub anonimizacja -> publikacja po posiedzeniu.

10. Nagranie i transmisja na żywo to różne rozwiązania - koszt trzeba liczyć dla rzeczywistego wariantu

Kosztów rozbudowanego streamingu nie należy automatycznie przenosić na prostszy model: lokalne nagranie - sprawdzenie materiału - ewentualna anonimizacja - publikacja po posiedzeniu. W Ciechocinku platforma publikacyjna nie powoduje dodatkowych kosztów, a kwota 113,16 zł brutto za 30 minut dotyczy transkrypcji, nie pełnego kosztu nagrywania. Podobnie wskazana w Łędzinach stawka 3,69 zł za minutę dotyczy napisów/transkrypcji. Koszty transkrypcji nie są kosztami samego nagrywania.

11. Ochrona danych i awarie wymagają procedur, ale nie przekreślają rozwiązania

W badanych miastach stosowane są m.in. informacje o nagrywaniu, anonimizacja materiału, odpowiednie zasady udziału osób zabierających głos oraz kontrola nagrania przed publikacją. Są to ryzyka możliwe do zarządzania przez procedury, organizację pracy i weryfikację materiału przed jego udostępnieniem.

12. Minimalny standard może być bardzo prosty: pełne AUDIO + publikacja po posiedzeniu

Petycja nie zakłada zakupu profesjonalnego studia, kamer ani obowiązkowej transmisji na żywo. Za wystarczający minimalny standard uznaję pełne nagranie dźwięku jawnej części posiedzenia i jego późniejszą publikację w łatwo dostępnym archiwum. Obraz może zostać dodany tam, gdzie gmina ma sprzęt i uzna to za celowe. Taki model można wdrożyć etapowo i zmierzyć: koszt, czas obsługi, termin publikacji, liczbę nagrań, awarie, przypadki wyciszenia lub anonimizacji oraz zainteresowanie mieszkańców.

Sposób rozpatrzenia i publikacja

Proszę o merytoryczne odniesienie się do poszczególnych punktów petycji oraz o przekazanie informacji o sposobie jej rozpatrzenia elektronicznie na adres e-mail wskazany w nagłówku. Jeżeli jakikolwiek fragment żądania należy do właściwości innego organu, proszę o zastosowanie właściwego trybu przekazania tej części bez pozbawiania rady możliwości rozpatrzenia elementów należących do jej kompetencji.

Wyrażam zgodę na ujawnienie na stronie internetowej lub w Biuletynie Informacji Publicznej mojego imienia i nazwiska oraz podpisu zamieszczonego na petycji. Nie wyrażam zgody na publikację adresu zamieszkania, adresu poczty elektronicznej ani innych danych kontaktowych.

Z wyrazami szacunku

Marcin Łowicki

podpis wnoszącego petycję

Podstawa prawna i materiały pomocnicze

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - art. 61 i 63
<https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>
- 2) Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - Dz.U. 2026 poz. 662 ze zm.; art. 11b, art. 20 ust. 1b, art. 22
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20260000662>
- 3) Ustawa z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej - art. 18-19
<https://eli.gov.pl/eli/DU/2022/902/ogl>
- 4) Ustawa z 11 lipca 2014 r. o petycjach - Dz.U. 2018 poz. 870
<https://eli.gov.pl/eli/DU/2018/870/ogl>
- 5) Rzecznik Praw Obywatelskich - prawo wstępu na posiedzenia komisji i możliwość nagrywania; stanowisko z 31.08.2026
<https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-samorzad-rady-prawo-wstępu-mswia>
- 6) Sieć Obywatelska Watchdog Polska - Jawne komisje - narzędziownik, 4.05.2026
<https://siecobywatelska.pl/jawne-komisje-narzedziownik/>
- 7) Ciechocinek - archiwum materiałów Rady Miejskiej i komisji
<https://ciechocinek.pl/category/rada-miejska/>
- 8) Nagrania komisji z Miasta Bieruń
<https://bip.bierun.pl/wladze-miasta/nagrania-z-posiedzen-sesji-i-komisji>